

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Podstawy biologicznego rozwoju człowieka

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Pedagogika specjalna Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Studiów Edukacyjnych Poziom studiów studia jednolite magisterskie Forma studiów studia niestacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 11PESN.51.10610.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Małgorzata Czapla	
Prowadzący zajęcia	Małgorzata Czapla	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 8, Zaliczenie z oceną; w tym zajęcia zdalne: - Wykład synchroniczny: 4 - Konwersatorium: 8, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	1. Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu rozwoju biologicznego człowieka, genetyki, dziedziczenia cech jakościowych i ilościowych oraz czynników wpływających na rozwój.
C2	2. Omówienie zagadnień dotyczących aspektów rozwoju i regulatorów rozwojowych na przykładzie mechanizmu wzrastania człowieka.
C3	3. Przedstawienie charakterystyki poszczególnych okresów rozwojowych oraz specyficznych stanów fizycznych na przestrzeni życia człowieka.
C4	4. Zapoznanie studentów z metodami oceny rozwoju fizycznego oraz wyćwiczenie umiejętności określania wieku rozwojowego na podstawie jego wyznaczników.
C5	5. Rozwinięcie zagadnień pozwalających zrozumieć i wyjaśnić biologiczne uwarunkowania złożonych mechanizmów zachowań człowieka, ważnych z perspektywy identyfikacji prawidłowości i nieprawidłowości rozwojowych oraz kształcenia i wychowywania.
C6	6. Przedstawienie roli pedagoga w kształtowaniu środowiska sprzyjającego potrzebom biologicznym człowieka w poszczególnych okresach życia.

Wymagania wstępne

Wymagana podstawowa wiedza biologiczna z zakresu szkoły średniej

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Potrafi posługiwać się podstawowymi pojęciami z zakresu rozwoju biologicznego człowieka, czynników rozwoju, genetyki, dziedziczenia cech jakościowych i ilościowych.	PES_K5_W01, PES_K5_W02	Test
W2	Wymienia i charakteryzuje czynniki wpływające na rozwój fizyczny. Zna mechanizmy kształtowania się cech fenotypowych pod kontrolą genów; mechanizm regulacji procesu wzrastania oraz inne aspekty rozwoju człowieka.	PES_K5_W01, PES_K5_W02, PES_K5_W06	Test
W3	Ma wiedzę na temat specyfiki poszczególnych okresów rozwojowych; złożonej problematyki płci biologicznej; etiologii wybranych chorób genetycznych; chorób wieku dziecięcego, szczepień ochronnych oraz nieprawidłowości rozwojowych mających istotny wpływ na rozwój i zachowanie się człowieka.	PES_K5_W01, PES_K5_W06	Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi opisać okresy rozwojowe i scharakteryzować zmiany fizyczne organizmu w poszczególnych fazach życia człowieka	PES_K5_U01, PES_K5_U02	Test
U2	Potrafi określić wiek rozwojowy człowieka, zna jego wyznaczniki oraz metody oceny wieku biologicznego, którymi potrafi się posługiwać.	PES_K5_U01, PES_K5_U02	Test
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	Rozpoznaje problemy i rozumie potrzeby biologiczne człowieka na różnych etapach rozwoju i w różnych stanach fizycznych w kontekście działalności edukacyjnej i wychowawczej.	PES_K5_K03, PES_K5_K06	Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Struktura i funkcje systemów żywych. Biologiczne podłoże rozwoju osobniczego. Podstawowe pojęcia stosowane w charakterystyce ontogenezy. Auksologia człowieka. Gerontologia. Fazowość ontogenezy. Determinacja genetyczna rozwoju. Modyfikatory, regulatory i stymulatory rozwojowe.	W1, W2	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny
2.	Przepływ informacji genetycznej: replikacja; transkrypcja; translacja. Kształtowanie się cech jakościowych i ilościowych pod kontrolą genów. Czynniki teratogenne. Mutacje i przykłady zaburzeń przez nie wywoływanych.	W1, W2, K1	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny
3.	Regulacja neurohormonalna rozwoju. Mechanizm wzrastania. Zaburzenia procesu wzrastania. Potrzeby żywieniowe człowieka w okresie intensywnego wzrostu i rozwoju.	W1, W2	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny
4.	Środowisko rozwoju biologicznego człowieka. Adaptabilne i adiustacyjne zmiany w rozwoju fizycznym człowieka w zależności od zmieniających się warunków życia. Norma adaptacyjna i norma reakcji osobnika. Źródła wariacji fenotypowej.	W1, K1	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny
5.	Zmiany fizyczne zachodzące w organizmie człowieka od narodzin do śmierci. Budowa i funkcje narządów rozrodczych człowieka. Powstawanie, rozwój i dojrzewanie gamet – oogeneza, spermatogeneza; fizjologia zapłodnienia. In vitro. Charakterystyka poszczególnych okresów rozwojowych. Dymorfizm płciowy. Płeć biologiczna. Wybrane teorie starzenia się organizmu.	W1, W3, U1	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny
6.	Wiek biologiczny i jego wyznaczniki. Metody oceny wieku biologicznego. Norma rozwojowa jako biologiczny układ odniesienia. Tabele norm. Siatki centylowe cech somatycznych. Najczęściej występujące choroby wieku dziecięcego. Kalendarz szczepień ochronnych.	W1, U2	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny
7.	Biologiczne uwarunkowania i mechanizmy zachowań człowieka na różnych etapach ontogenezy, ze szczególnym uwzględnieniem progresywnej fazy rozwoju osobniczego, z perspektywy podejmowania adekwatnych działań edukacyjnych i wychowawczych.	W1, U1, K1	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Test składa się z 15 pytań zamkniętych. Tylko jedna odpowiedź na pytanie jest prawidłowa. Maksymalna ilość uzyskanych punktów to 15. Punktacja i ocena: 0-6 niedostateczny (2) 7-9 dostateczny (3) 10 dostateczny plus (3,5) 11-12 dobry (4) 13 dobry plus (4,5) 14-15 bardzo dobry (5)
Konwersatorium	Przygotowanie do zajęć - merytorycznie poprawna wypowiedź ustna (mówienie „z głowy”), podanie źródeł/bibliografii, na podstawie których przygotowano wypowiedź tematyczną zgodną z programem zajęć - bardzo dobry, dobry+, dobry; odczytanie – dostateczny plus, dostateczny; brak przygotowania do zajęć - niedostateczny. Obecność na zajęciach zgodnie z regulaminem.

Literatura

Obowiązkowa

1. B. Woynarowska, A. Kowalewska, Z. Izdebski (2021) Biomedyczne podstawy rozwoju i edukacji. PWN, W-wa
2. M. Kaczmarek, N. Wolański (2018) Rozwój biologiczny człowieka. Od poczęcia do śmierci. PWN, W-w
3. B. Woynarowska (et al.) (2012) Biomedyczne podstawy kształcenia i wychowania. PWN, W-wa

Dodatkowa

1. N. Wolański (2012) Rozwój biologiczny człowieka. PWN, W-wa
2. A. Malinowski, J. Tatarczuk, R. Asienkiewicz (2008) Antropologia dla pedagogów. Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra
3. M. Bogdanowicz, B. Kisiel, M. Przasnyska (2004) Metoda Weroniki Sherborne w terapii i wspomaganiu rozwoju dziecka. WSiP, W-wa, /wydanie 6/
4. W. Sherborne (2012) Ruch rozwijający dla dzieci. PWN, W-wa

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	8
Konwersatorium	8
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do zajęć	20
Przygotowanie do zaliczenia	20

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 76
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PES_K5_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do doceniania znaczenia pedagogiki specjalnej dla rozwoju osoby z niepełnosprawnością, jej prawidłowych więzi w środowiskach społecznych; pozytywnego nastawienia do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy pedagoga specjalnego
PES_K5_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wzięcia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, za osoby, dla których dobra stara się działać; podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
PES_K5_U01	Absolwent/ka potrafi obserwować, wyszukiwać, przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretować je z punktu widzenia problemów edukacyjnych i rehabilitacyjnych osoby z niepełnosprawnością
PES_K5_U02	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych, a także diagnozować i projektować działania praktyczne
PES_K5_W01	Absolwent/ka zna i rozumie terminologię używaną w pedagogice specjalnej oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym
PES_K5_W02	Absolwent/ka zna i rozumie źródła i miejsce pedagogiki specjalnej w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PES_K5_W06	Absolwent/ka zna i rozumie prawidłowości i zaburzenia rozwoju i funkcjonowania człowieka, w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym